

STORTINGET

Innst. 50 S

(2017–2018)

Innstilling til Stortinget
fra utenriks- og forsvarskomiteen

Prop. 2 S (2017–2018)

Innstilling fra utenriks- og forsvarskomiteen om Videreutviklingen av Hæren og Heimevernet – Landmaktproposisjon

Til Stortinget

Sammendrag

Innledning

Denne proposisjonen om utviklingen av landmakten legger til rette for en videreutvikling av Hæren og Heimevernet i tråd med prioriteringene i langtidsplanen, jf. Innst. 62 S (2016–2017) til Prop. 151 S (2015–2016). Fornyelsen har startet, og landmakten vil være under modernisering og utvikling i lengre tid. Regjeringen påpeker at tiltakene som foreslås i proposisjonen, hver for seg og sammen, gradvis vil øke den operative evnen.

Regjeringen viser til at man i denne proposisjonen viderefører den sikkerhets- og forsvarspolitiske prioriteringen i langtidsplanen om økt tilstedeværelse, trening og øving i Nord-Norge, og særlig i Finnmark. Styrket og permanent landmilitær tilstedeværelse i Finnmark gjenspeiler den strategiske betydningen av nordområdene. Dette vil gi bedre reaksjonsevne og økt nasjonal handlefrihet i nord. Forsvarets evne til å bidra til avskrekking og til forsvar av Norge, samt til å avverge og forebygge militær aggresjon, skal styrkes. Styrkingen er i tråd med norsk nordområdepolitikk og bidrar til stabilitet og forutsigbarhet.

Regjeringen påpeker at den prioriterer å beholde en nødvendig bredde i Hærens kapasiteter og å innføre moderne og relevante våpensystemer i brigadens ma-

nøveravdelinger. De økonomiske planrammene i langtidsplanen tar høyde for at landmakten skal styrkes betydelig. Utvikling av kapasiteter innenfor landmakten er gjort med en helhetlig forståelse av hvordan disse gir effekt i en fellesoperativ og alliert ramme.

Regjeringen foreslår å benytte verneplikten bedre for å få mer operativ evne ut av førstegangstjenesten. Videreutvikling av verneplikten og førstegangstjenesten er drevet av operative hensyn for å øke reaksjonsevnen og tilgjengeligheten.

I tråd med Stortingets forutsetninger vil anbefalte tiltak for å styrke, modernisere og videreutvikle landmakten gjennomføres innenfor den økonomiske planrammen som følger av Stortingets behandling av Innst. 62 S (2016–2017) til Prop. 151 S (2015–2016).

Utvikling av Hærens og Heimevernets struktur

Dagens ordning med Hæren og Heimevernet som to separate og komplementære organisasjoner videreføres og utvikles i tråd med langtidsplanen, jf. Innst. 62 S (2016–2017) til Prop. 151 S (2015–2016), med evne til operativ ledelse av underlagte styrker på taktisk nivå.

Videreutvikling av brigaden

Regjeringen påpeker at man foreslår flere tiltak for å øke Brigade Nord's reaksjonsevne, kampkraft og utholdenhet. Brigaden skal videreutvikles som en fullmekanisert brigade med tre like mekaniserte manøverbataljoner, med forskjellig oppsettingsgrad. Det innebærer at avdelingene har ulik grad av bemanning i fred. Grunnleggende soldat- og fagutdanning tas ut av brigadens operative avdelinger og gjennomføres i egne utdanningsavdelinger. Alt reservepersonell i bataljonene skal gjennomføre jevnlig repetisjonsøvelser og kan ved behov kalles inn til tjeneste i løpet av få dager. Dette vil bi-

dra til at brigaden har høyere operativ tilgjengelighet hele året. Hæren tilføres moderne materiell og kapasiteter som øker kampkraften.

Panserbataljonen videreføres på Setermoen som en vernepliktbasert bataljon med høy oppsettingsgrad.

2. bataljon på Skjold omgjøres fra en infanteribataljon til en mekanisert bataljon, basert på mobiliseringsdisponert personell. På Skjold vil tilstedeværelse opprettholdes ved at det også gjennomføres grunnleggende soldatutdanning i regi av Hærens våpenskole. Personellet i utdanningsvirksomheten vil være mobiliseringsdisponert i den operative strukturen. Målsettingen er at bataljonen skal være omgjort i løpet av 2021.

Regjeringen vil prioritere evnen til å stille fleksible styrkebidrag hjemme og ute på svært kort varsel. Derfor videreføres Telemark bataljon med tilhørende støtte-systemer på Rena med dagens høye vervingsgrad. Telemark bataljon med tilhørende støtteavdelinger vil bli styrket gjennom innføring av en aktiv reserve.

Artilleribataljonen videreutvikles på Setermoen med tilføring av kampluftvern, nytt artilleriskyts og langtrekkende presisjonsvåpen. Anskaffelsen av kampluftvern får økt omfang for også å kunne utplasseres på Porsangmoen.

Øvrige avdelinger i brigaden videreføres.

Landmakten i Finnmark – Finnmark landforsvar

Regjeringen viser til at den vil styrke landmakten i nord. Ved å styrke den landmilitære tilstedeværelsen i Finnmark bedres Forsvarets evne til avskrekking og kollektivt forsvar, samt evnen til å avverge og forebygge militær aggresjon. Styrkingen er i tråd med norsk nordområdepolitikk og underbygger en normaltilstand med økt tilstedeværelse og aktivitet i nord. Regjeringen vektlegger at fasthet og forutsigbarhet fra norsk side ligger til grunn for alle tiltakene.

Den sikkerhetspolitiske utviklingen, med potensielt svært korte varslingstider, krever økt tilstedeværelse samt stor grad av forhåndsplanlegging og helhetlig tilnærming til anvendelse av landmilitære styrker i Finnmark. Hærens og Heimevernets avdelinger i Finnmark samles derfor under én felles ledelse, Finnmark landforsvar (FLF), med ansvar for å ivareta enhetlig og helhetlig planlegging og ledelse av landoperasjoner i Finnmark. Ledelsen lokaliseres ved, og utøver daglig ledelse fra, Garnisonen i Porsanger.

Regjeringen anbefaler å opprette en fullt oppsatt kavaleribataljon ved Garnisonen i Porsanger, underlagt FLF, basert på vernepliktig personell med evne til oppklaring, overvåking og strid. Avdelingen skal bidra til å videreutvikle landmaktens rolle i allierte fellesoperasjoner og ha evne til å lede langtrekkende ild. Videre må avdelingen ha evne til å understøtte egne operasjoner over tid, herunder må funksjoner som samband, ingeniør, logistikk og medisinsk evakuering ivaretas. Deler av et

forsterket kampluftvern batteri fra Setermoen samlokaliseres med kavaleribataljonen på Porsangmoen. Til sammen vil kavaleribataljonen og kampluftvern batteriet bestå av om lag 400 personer.

Grensevakten underlegges FLF og viderefører sine oppdrag som i dag. Avdelingen styrkes med et jegerkompani i tråd med beslutningen i langtidspanen. Grensevakten utvikles med evne til overvåking, mållokalisering og panserbekjempelse. Grensevakten tilføres en sanitetstropp, slik at evnen til å drive selvstendig strid, økes. Den grunnleggende soldatutdanningen ved Grensevakten flyttes til Indre Troms og samordnes med rekrutt- og fagskolen på Skjold.

Distriktstaben i HV-17 integreres i ledelseelementet ved FLF. Innsats- og områdestrukturen videreutvikler sin kapasitet, slik at disse sammen med hæravdelingene i Finnmark utgjør et mest mulig helhetlig og synkronisert samvirkesystem.

Ledelseelementet i FLF etableres ved innledningsvis å utnytte nåværende bygningsmasse. En rotasjonsordning, med utgangspunkt i Hærens øvrige avdelinger, vil gjøre det mulig å etablere en midlertidig løsning for tilstedeværelse av styrker på Porsangmoen innen utgangen av 2020.

De anbefalte tiltakene for økt permanent tilstedeværelse i Finnmark medfører et behov for å etablere nybygg i kombinasjon med eksisterende eiendom, bygg og anlegg. Spesielt vil det på Porsangmoen være nødvendig med ny bygningsmasse. De permanente løsningene kan ikke forventes ferdig etablert før i 2025.

Øvrige avdelinger i Hæren

Hans Majestet Kongens Garde (HMKG) anbefales videreført som i dag. Avdelingen er i dag den største hæravdelingen utenfor brigaden.

Hærens våpenskole videreutvikles, med ansvaret for den samlede fag- og soldatutdanningen i Hæren. Grunnutdanningen i Nord-Norge anbefales lokalisert hovedsakelig til garnisonene i Indre Troms.

Operasjonsstøtteavdelingen videreføres som beskrevet i langtidspanen, med hovedansvar for daglig drift av Hærens baser og verksteder, og tilpasses de endringene som gjøres i operativ struktur, herunder den økte tilstedeværelsen i Finnmark.

Nærmere om enkelte kapasiteter

I tråd med langtidspanen legger regjeringen opp til store investeringer i moderne materiell til landmakten. Det er vurdert ulike kapasiteter som skal bidra til at landmakten har den innretningen som er nødvendig, og at midlene brukes slik at de gir best mulig operativ evne. I likhet med andre anskaffelser av tunge kapasiteter i Forsvaret vil også anskaffelse av hovedsystemer til Hæren være tidkrevende.

Regjeringen vil anskaffe en ny, moderne stridsvognkapasitet. Den fagmilitære vurderingen er at en moderne stridsvognkapasitet er mest hensiktsmessig for å bekjempe fiendtlige stridsvogner, og den er derfor et viktig element i den mekaniserte strukturen. Det innebærer at det vedtatte prosjektet for oppgradering ikke vil gi stridsvogner med en tilstrekkelig operativ evne, og derfor stanses det godkjente stridsvognprosjektet. Regjeringen vil anskaffe moderne stridsvogner med ytelser som møter disse truslene, og som er i bedre stand til å bekjempe moderne stridsvogner.

Oppstarten av et prosjekt for anskaffelse av ny stridsvognkapasitet vil innebære en noe senere innføring og at en ny kapasitet trolig ikke vil være på plass før tidligst 2025. Konsekvenser ved denne utsettelsen vil bli søkt redusert gjennom ulike tiltak for videreføring av stridsvognkapasiteten og kompetansen frem til nye stridsvogner er på plass.

Rørartilleri er en viktig kapasitet for landmakten, uavhengig av konseptuell innretning. Regjeringen vil gjennomføre anskaffelsen av 24 nye skyts i det pågående artilleriprojektet. Gjeldende planer innebærer levering i perioden 2021–2024. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med en egen investerings sak om anskaffelse av nytt artilleri i løpet av høstsesjonen 2017, når leverandøren er valgt.

Regjeringen vil på noe sikt tilføre landmakten våpensystemer med lengre rekkevidde og bedre presisjon. Det vil gi landmakten en ny kapasitet som øker den operative evnen, og som utvikler landmakten i en fellesoperativ retning. En slik kapasitet er planlagt innfaset etter 2028.

Regjeringen har iverksatt anskaffelse av kampluftvern til Hæren, med planlagt innføring i perioden 2020–2021. De faglige vurderingene er at landmaktens avdelinger er sårbare for angrep fra luften, og at luftvern er en svært viktig kapasitet for kampkraften og egenbeskyttelsen til landmakten. Regjeringen vil derfor øke kampluftvernkapasiteten i Hæren ut over det som ligger i langtidsplanen. I tillegg tilføres de potensielt mest utsatte avdelingene i Finnmark bærbart luftvern. Denne ytterligere styrkingen av Hærens kampluftvern er planlagt i perioden 2025–2028.

Stortinget vedtok ved behandlingen av Innst. 62 S (2016–2017) til Prop. 151 S (2015–2016) å flytte Luftforsvarets Bell 412-helikoptere til Rygge for å etablere en dedikert helikopterkapasitet til støtte for spesialstyrkene. Dette er høyt prioritert. Til grunn for regjeringens anbefaling i Prop. 151 S (2015–2016) lå også en faglig vurdering om at Bell 412 ikke er godt egnet for å understøtte Hærens behov, ettersom helikoptrene ikke har allværskapasitet og har liten løftekapasitet.

På bakgrunn av de fagmilitære anbefalingene prioriterer regjeringen andre kapasiteter, som artilleri, stridsvogn, økt luftvernkapasitet og langtrekkende våpensystemer, fremfor helikoptre til Hæren. Landmak-

tens behov for helikopterstøtte søkes dekket ved å utnytte Forsvarets helikopterflåte samt ved innleie og rekvisisjon av sivile helikoptre. Redningshelikoptrene inngår ikke i dette i fredstid.

Dagens løsning med delt lokalisering gir ikke en optimal utnyttelse av kapasiteten og gir ikke god støtte til hverken spesialstyrkene eller Hæren. Regjeringen vil derfor opprettholde prioriteringen om å øke spesialstyrkenes operative evne og flytte Bell 412 til Rygge, som vedtatt i langtidsplanen. Det innebærer at flyttingen gjennomføres når tilstrekkelig helikopterkapasitet er etablert i Nord-Norge.

Bruk av Forsvarets helikoptre prioriteres på bakgrunn av operative behov. Det ligger derfor en fleksibilitet til å omprioritere alle helikoptrene fra deres primær oppgaver til støtte for Hæren ved spesielle behov.

Elektronisk krigføring omfatter bruk av elektroniske sambands- og lokaliseringmidler. En moderne landmakt må kunne operere under forhold der motstanderen benytter elektronisk krigføring og samtidig selv kunne bruke slike midler til egen fordel. Hæren har benyttet systemer for elektronisk krigføring i lang tid, men det er nødvendig å fornye kapasiteten for å gjennomføre elektroniske mottiltak (EMT). Regjeringen vil derfor styrke Hærens operative evne ved å gjenanskaffe kapasiteten til å gjennomføre EMT-operasjoner. Anskaffelsen planlegges gjennomført i perioden 2021–2024.

Utvikling av Heimevernet

Utviklingen av Heimevernet ble grundig vurdert under utarbeidelsen av langtidsplanen. Regjeringen holder fast på prinsippet om at strukturen skal være tilstrekkelig øvet og trent samt utstyrt med moderne materiell.

De fagmilitære vurderingene i landmaktutredningen konkluderer med at det ikke bør gjøres vesentlige endringer i Heimevernets struktur sammenliknet med det som er vedtatt i langtidsplanen. Det er imidlertid behov for å styrke HV-17 i Finnmark ytterligere. Regjeringen vil derfor gjennomføre flere tiltak som vil øke Heimevernets operative evne i nord.

Heimevernets ledelse videreutvikles i tråd med langtidsplanen, med ansvar for ledelse av territorielle operasjoner på taktisk nivå. I Finnmark legges heimevernstyrkene under Finnmark landforsvar, i tråd med prioriteringen av enhetlig ledelse og ansvaret for helhetlig planlegging av den landmilitære innsatsen i nord.

Basert på de vurderingene som nå er gjort, opprettholdes dagens elleve HV-distrikter og de geografiske ansvarsområdene.

Basert på de faglige vurderingene i landmaktutredningen følger regjeringen opp beslutningene fra Innst. 62 S (2016–2017), jf. Prop. 151 S (2015–2016), om å videreføre et antall på 35 000 og 3 000 mannskaper for hen-

holdsvis område- og innsatsstrukturen. Dette sikrer fortsatt evne til å løse Heimevernets oppgaver over tid.

Det prioriteres å øke HV-17s kapasitet, øvingsnivå og evne til å samarbeide med Hæren. Innsatsstyrken til HV-17 gis oppklarings- og ildlederoppdrag. I tillegg tilføres styrken bærbart luftvern for økt egenbeskyttelse og kampkraft. For å kunne øke potensialet i HV-17 foreslås det også å øke mobiliteten gjennom tilførsel av lette terrengkjøretøy.

For å sikre tilstrekkelig tilgang på HV-styrker i Finnmark vil regjeringen innføre en ordning med øremerkede HV-områder og innsatsstyrker i andre deler av landet som er trent og utrustet for å forsterke operasjoner i Finnmark. Disse avdelingene skal trenes jevnlig i innsatsområdet og ha materiell lagret der.

Trening og øving med allierte og partnere

Regjeringen legger opp til økt alliert øving og trening på norsk territorium. Allierte avdelinger som trener med norske avdelinger i Norge, bidrar til økt interoperabilitet og økt alliert kunnskap om å operere under norske forhold. Det er en økende interesse hos våre allierte for å trene i Norge, og regjeringen prioriterer øving, trening og operativt samarbeid med utvalgte allierte og partnere som vil være aktuelle i forsterkningsøyemed.

Personell og kompetanse

Videreutvikling av allmenn verneplikt og førstegangstjenesten

Allmenn verneplikt er et viktig grunnlag for landmaktens operative evne. Regjeringen legger opp til en ny innretning på verneplikten og førstegangstjenesten i Hæren, og det er fire prinsipielle forhold som skiller seg fra dagens praksis.

For det første skilles rekrutt- og fagutdanningen fra de operative avdelingene. For det andre vil de vernepliktige bli fordelt over flere innrykk i året. For det tredje økes differensieringen av lengden på førstegangstjenesten. For det fjerde innføres en aktiv reserve, som gjennomfører jevnlig trening og øving.

I sum utgjør disse tiltakene vesentlige endringer i bruken av den allmenne verneplikten og innretningen på førstegangstjenesten. For Hæren og Forsvaret vil disse endringene bidra til en helt nødvendig økning i den operative evnen. For fremtidige årskull som skal avtjene sin verneplikt, vil en lengre tjeneste, representert både ved førstegangstjeneste på 16 måneder og videre tjeneste i en aktiv reserve og Heimevernet, kunne oppleves å bli en større belastning.

Regjeringen mener de foreslåtte endringene vil bidra til å revitalisere verneplikten i Hæren og dens betydning for den nasjonale beredskapen. Endringene vil kunne øke legitimiteten til verneplikten, så vel som den enkeltes motivasjon for å avtjene den. Samtidig er det viktig å gi anerkjennelse til dem som gjennomfører førstegangstje-

neste, og legge til rette for at den plikten samfunnet pålegger, ikke blir en urimelig belastning for den enkelte.

Behovet for vernepliktige i førstegangstjeneste videreføres på om lag samme nivå som i dag. Fordi vernepliktige med 16 måneders førstegangstjeneste står lenger i sine respektive stillinger, blir imidlertid det årlige behovet for nye rekrutter noe redusert.

Aktiv reserve

Den skjerpede beredskapen stiller nye krav til Forsvarets evne til hurtig og samtidig styrkeoppbygging. Langtidsplanen legger derfor opp til at det som tidligere var forsvarssjefens styrkebrønn, skal erstattes av identifiserte og trenede vernepliktige mannskaper.

Med en ny innretning for den allmenne verneplikten blir også den aktive reserven prinsipielt forskjellig fra den som allerede er vedtatt i langtidsplanen. Der dagens reserve blant annet skal bidra til å erstatte vernepliktige som er inne til førstegangstjeneste i de operative avdelingene, men som ikke har nådd et tilstrekkelig utdannings- og treningsnivå, vil den aktive reserven være en komplementær ressurs til personellet som utgjør den stående andelen av Hæren.

Den aktive reserven vil fylle stillinger i de fleste av Hærens avdelinger, som i varierende grad er oppsatt i det daglige. Reservens skal øves årlig sammen med dem som til daglig tjenestegjør i de operative avdelingene, og skal kunne være stridsklar i løpet av få dager. Reservens vil videre være todelt: en nasjonal reserve og en innsatsreserve. Den nasjonale reserven vil være representert i avdelingene som først og fremst er knyttet til nasjonal beredskap, og vil i all hovedsak bestå av vernepliktige. Innsatsreserven er en del av den nasjonale beredskapen, men er representert i avdelingene som også har beredskap for internasjonal innsats. Innsatsreserven vil være et viktig bidrag for å styrke Hærens evne til hurtig innsats. Det innebærer blant annet at det, til forskjell fra i dag, vil være mulig å stille hele Telemark bataljon fullt oppsatt på bare noen dagers varsel.

Rekruttering av soldater, befal og offiserer i Heimevernet

Heimevernet har, med en struktur på om lag 38 000 stillinger, behov for årlig tilførsel av i underkant av 1 000 befal og offiserer. Bare deler av dette behovet kan dekkes som følge av årlig turnover av fast tilsatte befal og offiserer i Forsvaret. Heimevernet utdanner derfor mye av dette personellet selv, men til tross for omfattende kursvirksomhet står flere stillinger vakante. Det anses derfor å være et betydelig potensial i å anvende flere av dem som Forsvaret har utdannet. Heimevernet må i større grad enn tidligere rekruttere fra andre forsvarsgrener enn Hæren, også blant dem som er eldre enn 35 år. Sistnevnte må ses i sammenheng med innfasing av spesialistkorpset.

Økt permanent tilstedeværelse og et ledelselement med et særskilt ansvar for Finnmark vil være viktige tiltak

for å håndtere spesielle forhold i dette geografiske området, blant annet utfordringer knyttet til rekruttering. For å ivareta Heimevernets behov for lokal forankring må det arbeides målrettet med rekruttering av vernepliktige fra de minst befolkede områdene av landet, og særlig i Nord-Norge. Dette må gjøres på flere måter. På kort sikt handler det om å kalle inn flere fra de nordligste fylkene.

Forsvarsloven åpner videre for å utvide rekrutteringsgrunnlaget ut over den nordlige regionen ved bruk av overføringsstyrker fra andre deler av landet for å bistå lokale avdelinger.

Omstillingskonsekvenser

Langtidsplanen legger opp til en omstilling av Forsvarets personellstruktur, blant annet gjennom å dreie ressurser fra stabs- og støttefunksjoner til operativ virksomhet. I den foreslåtte styrkestrukturen blir det færre stillinger i landmaktens stabs- og støttefunksjoner. En ny vernepliktsmodell, med mer erfarne vernepliktige soldater som er stridsklare året rundt, vil videre redusere behovet for grenaderer i enkelte stillinger. Spesialistkorpset får flere stillinger som skal styrke den operative virksomheten.

Innføringen av et spesialistkorps bestående av erfarne grenaderer og befal har vært en viktig prioritet for regjeringen. Å øke antallet stillinger i spesialistkorpset er i tråd med ambisjonen i Prop. 111 LS (2014–2015) og Prop. 151 S (2015–2016) om å dreie personellstrukturen i retning av færre offiserer og flere spesialister.

Omstillingen vil gjennomføres i perioden 2018–2021. Behovet for antall vernepliktige i førstegangstjeneste videreføres på om lag samme nivå som i dag.

Lovendringer

Forslaget til endringer innenfor personell- og kompetanseområdet innebærer at forsvarsloven bør endres

Strukturtabell

Hærens og Heimevernets operative struktur som foreslått i Prop 2 S (2017–2018)

Hæren	Heimevernet
Nasjonalt landoperasjonssenter	Territorielt operasjonssenter
– Brigadekommando	– 11 distriktsstaber
– Telemark bataljon	– 3 000 i innsatsstrukturen
– Panserbataljon	– 35 000 i områdestrukturen
– 2. bataljon	
– Etterretningsbataljon	
– Sambandsbataljon	
– Artilleribataljon	
– Ingeniørbataljon	
– Stridstrenbataljon	
– Sanitetsbataljon	
– MP-kompani	
– Finnmark landforsvar	
– Kavaleribataljon	
– Grensevakten	
– HM Kongens Garde	
– Logistikkbase, land	

på enkelte punkter. Særlig gjelder dette å lovfeste adgangen til å kunne benytte frivillige reserver til nasjonal beredskap. Et slikt lovarbeid er allerede varslet Stortinget i Prop. 151 S (2015–2016) i forbindelse med økt bruk av reservister med sivil kompetanse. Innføringen av en innsatsreserve aktualiserer dette ytterligere. Videre bør det gjøres mindre justeringer i enkelte paragrafer som følge av endringene i utdanningen av vernepliktige og reservister. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med forslag til et oppdatert lovgrunnlag.

Utvikling av basestrukturen

Basestrukturen videreføres, jf. Stortingets behandling av Innst. 62 S (2016–2017) til Prop. 151 S (2015–2016). Spesielt vil tiltakene i Finnmark og Troms innebære et behov for en kombinasjon av nyinvesteringer og tilpasset bruk av eiendom, bygg og anlegg (EBA), der de største investeringene gjennomføres på Porsangmoen, Setermoen og Skjold.

Gjennomføring og implementering

Regjeringen har allerede startet en nødvendig styrking av landmakten, jf. Innst. 62 S (2016–2017) til Prop. 151 S (2015–2016). Regjeringen legger opp til å gjennomføre den videre omstillingen og fornyelsen av landmakten på tre hovedområder. For det første vil ordningen med soldatutdanning og endringer i førstegangstjenesten etableres, samt at kampstrukturen omstilles. For det andre vil basestrukturen etableres, og for det tredje vil nye operative kapasiteter tilføres. Enkelte kapasiteter er allerede under innfasing i tråd med gjeldende planer, og den planlagte fornyelsen vil strekke seg helt frem til 2030.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Anniken Huitfeldt, Martin Kolberg, Marianne Marthinsen, Eirik Sivertsen og Jonas Gahr Støre, fra Høyre, Hårek Elvenes, Monica Carmen Gåsvatn, Trond Helleland og Michael Tetzschner, fra Fremskrittspartiet, Hans Andreas Limi, Christian Tybring-Gjedde og Kristian P. Wilsgård, fra Senterpartiet, Liv Signe Navarsete, fra Sosialistisk Venstreparti, Audun Lysbakken, fra Venstre, Abid Q. Raja, og fra Kristelig Folkeparti, Knut Arild Hareide, slutter seg til at Norges forsvarsevne utgjøres av Forsvarets samlede kapasiteter, og at samvirket mellom forsvarsgrenene og med våre allierte er av avgjørende betydning. En relevant, moderne, slagkraftig og mobil landmakt med evne til egenbeskyttelse og kapasitet til å håndtere både tradisjonelle og nye trusler er og forblir en helt sentral komponent for Norges forsvarsevne.

Komiteen legger til grunn landmaktens oppgavesett slik det framgår i proposisjonen:

- Landmakten skal i en fellesoperativ og alliert ramme bidra til å ivareta norsk sikkerhet på norsk territorium.
- Landmakten skal ivareta en tilpasset, landsdekkende tilstedeværelse for blant annet å sikre størst mulig nasjonal kontroll i håndteringen av uønskede episoder, hendelser og anslag.
- Landmakten skal, sammen med fellesoperative ressurser, kunne operere i et høyintensitetsmiljø mot en motstander i én landsdel, slik at forholdene legges til rette for tidlig alliert innsats.
- Landmakten skal være i stand til å gjennomføre territorielle operasjoner over hele landet i fred, i en sikkerhetspolitisk krise og i væpnet konflikt.
- Landmakten skal være i stand til å operere sammen med allierte på norsk territorium i en sikkerhetspolitisk krise og i væpnet konflikt.
- Landmakten skal kunne bidra til å sikre allierte mottaksområder gjennom hele krisespekteret.
- Landmakten skal være i stand til å stille relevante styrkebidrag til internasjonal innsats, herunder bidrag til kollektivt forsvar som del av allierte operasjoner.

Komiteen legger videre til grunn at grunnleggende soldatutdanning i Hæren organiseres for å oppnå kosteffektiv styrkeproduksjon og best mulig samlet tilgjengelighet på de stående avdelingsstrukturene.

Komiteen vil understreke behovet for å behandle de ulike forsvarsgrenenes kapasiteter i samvirke og sammenheng.

Komiteen vil uttrykke sin støtte til viktige endringer i den videre utviklingen av Hæren og Heimevernet: styrket og permanent landmilitær tilstedeværelse i Finnmark gjennom etablering av en kavaleribataljon ved Garnisonen i Porsanger, samling av Hærens og Heimevernets avdelinger i Finnmark under én felles ledelse (Finnmark landforsvar) og den foreslåtte reformen av førstegangstjenesten.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, legger til grunn at fordelingen av årsverk og vervede i Hærens avdelinger skal ha som mål å realisere størst mulig reaksjonsevne og tilgjengelighet for Hærens stående avdelinger, med prioritet til avdelingene i Troms og Finnmark.

Flertallet kan ikke se at den foreliggende proposisjonen godtgjør at det var behov for å utsette behandlingen av landmaktens videre utvikling. De viktigste grepene i landmaktproposisjonen – styrking av Garnisonen i Porsanger, etablering av Finnmark landforsvar og reform av førstegangstjenesten – kunne vært gjennomført i langtidsplanproposisjonen, jf. Prop. 151 S (2015–2016). Landmaktproposisjonens omtale av Hærens stridsvognkapasitet viser på sin side at regjeringen fortsatt mangler evne til å ta stilling og legge fram konkrete forslag, men i stedet fortsetter å utrede og utsette viktige beslutninger for landmakten.

Flertallet viser til at regjeringen gjennom å framskynde investeringen i nye kystvaktskip allerede har forrykket de opprinnelige investeringsplanene i langtidsplanproposisjonen, Prop. 151 S (2015–2016). Gjennom forliket om langtidsplanproposisjonen ble det også gjort endringer med økonomiske konsekvenser, for eksempel videreføring av Kystjegerkommandoen og heimevernsbasen på Setnesmoen. I tillegg er det blitt stilt spørsmål ved realismen i de skisserte kravene til intereffektivisering.

Komiteen fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen om i revidert nasjonalbudsjett 2018 å legge fram en oppdatert investerings- og kostnadsplan for langtidsplanperioden, både for perioden 2017 til og med 2020 og for hele langtidsplanperioden fram til og med 2034.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil understreke betydningen av at vedtak om struktur, kapasiteter og investeringer følges opp med budsjettmidler. Alternativet er svekket bærekraft og kampkraft.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til behandlingen av Innst. 62 S (2016–2017) til Prop. 151 S (2015–2016), der Stor-

tinget sluttet seg til at det skulle gjennomføres en særskilt utredning av den fremtidige landmakten for å vurdere hvordan Hæren og Heimevernet kan utvikles for å forbli relevante og best mulig kunne møte dagens og morgendagens trusler. Denne proposisjonen om utviklingen av landmakten legger til rette for en videreutvikling av Hæren og Heimevernet i tråd med prioriteringene i langtidsplanen. Fornyelsen har allerede startet, og landmakten vil være under modernisering og utvikling i lengre tid. Tiltakene som foreslås, vil hver for seg og sammen gradvis øke den operative evnen.

Medlemene i komiteen frå Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil peike på at Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti heilt frå langtidsplanen for Forsvaret vart lagt fram, åtvare sterkt mot regjeringa sitt forslag om å skyve Hæren og Heimevernet ut i ei eiga «landmaktutgreiing». Frå fleire hald vart det åtvare mot at det i forslaget til langtidsplan ikkje er økonomisk handlingsrom til naudsynte investeringar i Hæren og Heimevernet. Desse medlemene viser til at fleire av forslaga i Prop. 2 S (2017–2018) nettopp kjem som resultat av for tronge økonomiske rammer i langtidsplanen.

Medlemen i komiteen frå Senterpartiet understrekar at Forsvaret må utviklast innanfor ei ramme som sikrar at dei ulike elementa utfyller og forsterkar kvarandre og gir eit balansert forsvar i alle domene. Denne medlemen understrekar at heile Forsvaret må vere i stand til å operere tett med nære allierte. På grunn av Noregs spesielle geografi må landmakta ha dagleg evne til moderne og fullintegrerte høgintensive operasjonar i heile landet både åleine og med våre næraste allierte. Denne medlemen viser til at Hæren og Heimevernet gjennom teknologisk og strukturell likskap med allierte skal medverke til å skape gjennomgåande truverde i evna vår til avskrekking.

Denne medlemen viser til at å arbeide for eit samfunn der folket i landet faktisk styrer landet, er ein berebjelke i Senterpartiet sin politikk. Eit sterkt norsk folkestyre føreset ein godt fungerande og suveren nasjonalstat. Det er ikkje mogleg å sikre norske borgarar sin suverene rett til å styre landet utan at me evnar å forsvare oss. Då må me ha eit sterkt norsk forsvar. Denne medlemen understrekar at Noreg sin tryggleik er sterkt avhengig av forsvarsviljen og kompetansen til det norske folket. Å styrke vernepliktinstituttet og dei strukturane i Forsvaret som held opptaket av vernepliktige oppe, er avgjerande for Senterpartiet.

Denne medlemen viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett for både 2017 og 2018 har føreslått å auke Hæren sitt budsjett med ein mrd. kroner, noko som ville sikra igangsetting av investeringar i naudsynte

kapasitetar i Hæren samt finansiert høgare oppsettingsgrad i Brigaden og meir trening og øving i Hæren.

Denne medlemen viser til at Senterpartiet i 2015 vedtaksfesta NATO sitt toprosentmål. Det betyr at Noreg skal auke forsvarsløyvingane til 2 pst. av BNP innan 2024. Målsetjinga har Noreg forplikta seg til overfor NATO gjennom regjeringa si tilslutning på Nato-toppmøtet i Wales i 2014. Denne medlemen understrekar at eit fleirtal av dagens parti på Stortinget gjekk til val på partiprogram der dei har vedtaksfesta NATOs toprosentmål.

Denne medlemen viser til at forsvarsminneren i skriftleg svar til Senterpartiet har vedgått at

«å oppnå en situasjon der Norge faktisk bruker 2 prosent av BNP til forsvarsformål vil kreve betydelige rammeøkninger i de kommende årene, også ut over nivåene det planlegges for i denne langtidsplanen».

Denne medlemen understrekar at når Stortinget no skal handsame Prop. 2 S (2017–2018), er det naturleg å ta konsekvensen av NATO sitt toprosentmål og auke dei økonomiske rammene. Dette gir økonomisk handlingsrom til ei naudsynt styrking av Hæren og Heimevernet.

Denne medlemen understrekar at problemet for Hæren i dag er for tronge økonomiske rammer, noko som tvingar fram fleire uheldige endringar i Hæren og Heimevernet. Denne medlemen vil mellom anna vise til at sjef for Hæren sjølv har slått fast at langtidsplanen for Forsvaret er ei nedprioritering av Hæren. I Dagens Næringsliv onsdag 28. juni sa han:

«Dersom de økonomiske rammene for utviklingen av landmakten blir stående, fører de til en de facto nedprioritering av Hæren og Heimevernet, og en dreining bort fra et balansert forsvar. Vi får da et forsvar med en svakere landkomponent, der tilstedeværelse, kontroll og evne til å møte en motstander også på bakken svekkes.»

Denne medlemen understrekar at regjeringa ikkje har løyvd midlane som Hæren skulle hatt som følge av Prop. 73 S (2011–2012). Sjef for Hæren stadfesta i ovannemnte kronikk at:

«Hærens erfaring fra siste langtidsplan (fire år, 2013–2016) var at vi fikk omtrent halvparten av det som var planlagt til investeringer.»

Denne medlemen viser til at Senterpartiet heile tida har kjempa for å sikre Hæren naudsynte kapasitetar som artilleri, stridsvogner og kampluftvern, akkurat slik forsvarssjefen tilrådde i sitt fagmilitære råd hausten 2015. Landmaktutgreiinga slår fast at Noreg treng å vidareføre og styrke sin mekaniserte brigade, slik Senterpartiet innstilte på under handsaminga av langtidsplanen i fjor vår. Denne medlemen understrekar at ein styrka mekanisert brigade sikrar Forsvaret dei same kapasitetane som våre allierte. Å organisere Hæren som

ein mekanisert brigade er nettopp det NATO oppmodar Noreg om å halde fram med å gjere.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, hvor det foreslås å øke bevilgningene til hær og heimevern med til sammen 550 mill. kroner, noe som vil muliggjøre blant annet viktige investeringer som har vært utsatt, å oppgradere utstyr for Heimevernet og å styrke landmakten samlet sett.

Dette medlem viser til viktigheten av å føre en langsiktig og forutsigbar sikkerhetspolitikk. Det innebærer at Norge bygger opp en forsvarsevne som er rustet også for nye endringer i den allianse- og sikkerhetspolitiske situasjonen. Dette medlem understreker viktigheten av en sterk landmakt rettet inn mot å forsvare Norge som en avgjørende komponent i dette. Dette medlem mener regjeringens forslag til landmaktproposisjon på avgjørende punkter ikke legger opp til den styrkingen av landmakten som dette medlem ser som nødvendig for å ha et sterkt nasjonalt forsvar som skal bidra til sikkerhet, avspenning og tilstedeværelse og beredskap i nord. Dette medlem understreker videre at regjeringen legger opp til et forsvar som i for stor grad er rettet inn mot å bistå i kriger og internasjonale operasjoner, noe som går på bekostning av det norske forsvarets evne til å forsvare eget territorium.

Dette medlem ser det som åpenbart at Norges geostrategiske posisjon generelt, og den endrede sikkerhetspolitiske situasjonen spesielt, tydeliggjør nødvendigheten av at Norge bygger opp et sterkt nasjonalt forsvar som er i stand til å løse et bredt sett av oppgaver, også uten alliert hjelp. På denne bakgrunn går dette medlem inn for en styrket landmakt sammenlignet med det regjeringen legger opp til i Prop. 2 S (2017–2018).

Dette medlem viser til at den såkalte baseerklæringen, som danner grunnlaget for norsk basepolitikk, innebærer at utenlandske styrker ikke skal være stasjonert i Norge på permanent basis i fredstid. Dette medlem er svært kritisk til at Norge nå har amerikanske soldater i trening på Værnes i den såkalte rotasjonsordningen. Dette medlem er bekymret for en utvikling hvor Norge prioriterer ned sin egen landmakt og risikerer større avhengighet av alliert støtte også i fredstid. Dette medlem mener regjeringen bør avslutte rotasjonsordningen på Værnes og takke nei til nye forespørsler som innebærer tilstedeværelse av utenlandske styrker på permanent basis i fredstid. Dette medlem viser for øvrig til merknader fra dette medlem om Forsvarets overordnede innretning i Innst. 62 S (2016–2017).

Dette medlem viser til topresentmålet og at flere av partiene har forpliktet seg til dette. Dette medlem viser til at også Sosialistisk Venstreparti vil bruke

penger for å sikre et relevant forsvar, øke beredskapen i nord og ha en relevant landmakt. Dette medlem mener imidlertid at å øke budsjettet med opp mot 20 mrd. kroner på få år er urealistisk. Det er også uansvarlig å gi Forsvaret, som i tiår har slitt med tomme løfter fra politikerne, falske forhåpninger. Dette medlem mener at partiene som støtter topresentmålet, må vise hvordan de skal klare å prioritere så mye penger til Forsvaret.

Dette medlem mener en forsvarspolitisk fornuftig og økonomisk forsvarlig måte å finansiere økte investerings- og driftsmidler til landmakten på er å redusere kjøpet av F-35 kampfly til 40 heller enn 52 slik langtidspanen legger opp til. Dette medlem viser til at innkjøp av 52 F-35-kampfly har en beregnet kostnad på rundt 270 mrd. kroner i et 30-årsperspektiv. Dette medlem viser også til det fagmilitære rådet som i forkant av kampflybestillingen konkluderte med at antallet kampfly ikke kunne underskride 27–42 kampfly for å kunne betegnes som «det minste kompetansebærende kampflyvåpenet». Dette medlem viser til Innst. 62 S (2016–2017), hvor dette medlem foreslo en reduksjon i antallet kampfly Norge skal bestille. Dette medlem viser til at en reduksjon i kampflybestillingen vil være i tråd med det andre NATO-land foretar seg. Alle NATO-land som er med i F-35-samarbeidet utenom Tyrkia, har besluttet eller vurderer å redusere antallet kampfly de skal kjøpe inn. Dette medlem viser til at debatten om investeringer i Hæren i stor grad dreier seg om tidspunkt for når disse skal gjøres, ikke om de er nødvendige. Dette medlem mener det er mer og mer tydelig at en reduksjon i antall kampfly vil gi betydelig rom for økte investeringer i et sterkt nasjonalt forsvar og landmakt.

Dette medlem kan ikke slutte seg til regjeringens foreslåtte opplegg for anskaffelse av nytt rørartilleri, hvor levering av nytt rørartilleri er foreslått utsatt til perioden 2021–2024. Dette medlem mener det er behov for å framskynde anskaffelsen av denne kapasiteten.

Helikopter

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, ber regjeringen legge til grunn en delt løsning mellom Bardufoss og Rygge. Bardufoss flystasjon videreutvikles som base med egen ledelse, budsjett- og resultatansvar.

Videre ber flertallet regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett våren 2018 legge frem en plan som sikrer dedikert helikopterstøtte til Hæren, herunder muligheten for alternativt supplerende kapasitet, samt sikrer økt helikopterkapasitet for spesialstyrkene.

Flertallet ber regjeringen sørge for en hensiktsmessig organisering av helikoptrene som ivaretar lokal ledelse og forvaltning av disse.

Flertallet fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge til grunn en delt løsning mellom Bardufoss og Rygge. Bardufoss flystasjon videreutvikles som base med egen ledelse, budsjett- og resultatansvar.»

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett våren 2018 legge frem en plan som sikrer dedikert helikopterstøtte til Hæren, herunder muligheten for alternativ supplerende kapasitet, samt sikrer økt helikopterkapasitet for spesialstyrkene.»

«Stortinget ber regjeringen sørge for en hensiktsmessig organisering av helikoptrene som ivaretar lokal ledelse og forvaltning av disse.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at stortingsflertallet i behandlingen av langtidsplanproposisjonen gjennom Innst. 62 S (2016–2017), jf. Prop. 151 S (2015–2016), konkret ba regjeringen utrede

«om de ni Bell 412-helikoptrene som blir stående på Bardufoss fram til alternativ kapasitet er etablert, eller annen helikopterkapasitet, vil være nødvendig for å gi Hæren økt mobilitet».

Disse medlemmer kan ikke se at regjeringen har fulgt opp Stortingets føringer i denne saken om også å utrede videre bruk av de ni Bell 412-helikoptrene som i dag står på Bardufoss.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at flytting ikke skal skje før alternativ helikopterkapasitet er etablert i Nord-Norge, etter planen innen 2019.

Nye redningshelikoptre og NH90 vil samlet sett øke tilgjengeligheten på helikoptre i landsdelen hva gjelder sivile behov og alminnelig bistand. Disse medlemmer merker seg at for ytterligere å øke dekningen av Forsvarets behov for helikoptertjenester arbeides det med å inngå beredskapsavtaler med én eller flere leverandører innenfor rammen av totalforsvaret. Disse helikoptrene vil, på lik linje med Bell 412, ha operative begrensninger i stridssoner, men vil kunne ivareta transport og medisinsk evakuering utenfor trusselområder med et volum som Forsvaret selv ikke kan inneha.

Disse medlemmer registrerer at det må tilføres både flere skrog og flere mannskaper på Rygge, både i støttefunksjoner og som piloter. Videre viser disse

medlemmer til at for å kunne løse de mest krevende oppdragene i spesialstyrkerollen er det også planer for å benytte et topilotsystem. Dette betyr en dobling av antall piloter sammenlignet med i dag.

Disse medlemmer bemerker at piloter er en begrenset ressurs i Forsvaret. Med innføring av både NH90 og nye redningshelikoptre er det helt nødvendig å flytte flere skrog og mannskaper til Rygge for å bedre spesialstyrkekapasiteten.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet legger til grunn at 339-skvadronen på Bardufoss med dedikert helikopterstøtte for Hæren som hovedoppgave videreføres som i dag fram til Stortinget har ferdigbehandlet et framtidig opplegg for helikopterstøtte både for Hæren og for spesialstyrkene. Disse medlemmer mener en framtidig helikopterstruktur bør innebære at 339-skvadron videreføres på Bardufoss med helikopterstøtte til Hæren som hovedoppgave, mens 720 skvadronen lokaliseres til Rygge med helikopterstøtte til Forsvarets spesialstyrker som hovedoppgave.

Medlemene i komiteen frå Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti peikar på at det ikkje finst ein moderne hær i verda i dag som ikkje har helikopterstøtte. Helikopter er viktig for Hæren si evne til mellom anna rekognosering, strategisk flytting av soldatar og utstyr og til å evakuere skadde soldatar. Disse medlemene viser til at Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti heilt sidan Prop. 151 S (2015–2016) var lagt fram, har åtvare mot flyttinga av Hæren sine helikopter og nedlegginga av 339-skvadronen.

Disse medlemmer ser behov for å endre regjeringens forslag slik de framgår av proposisjonen.

Disse medlemmers oppfatning er at Hæren fortsatt skal ha dedikert helikopterstøtte basert på Bardufoss gjennom en delt løsning for fordelingen av dagens 18 Bell 412-helikoptre mellom Bardufoss og Rygge. Disse medlemmer er opptatt av å styrke spesialstyrkenes mobilitet og operative evne gjennom økt helikopterkapasitet på Rygge: På kort sikt vil det viktigste grepet være økt tilføring av personellmessige ressurser, til Rygge. Disse medlemmer er innforstått med at en delt løsning, kombinert med tilførsel av personellressurser til Rygge, vil kreve økonomiske ressurser, og er rede til å bevilge nødvendige budsjettmidler.

Disse medlemmer anerkjenner viktigheten av tilstrekkelig helikopterstøtte også til spesialstyrkene. Dersom det skulle vise seg at en løsning med minst ni helikoptre på Rygge og minst ni på Bardufoss ikke er nok for å ha den nødvendige kapasiteten og beredskapen for enten Hæren eller spesialstyrkene, mener disse medlemmer regjeringen bør se på muligheten for å kjøpe brukte helikoptre ut over dagens 18.

Disse medlemmer fremmer på det grunnlaget følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre en fremtidig delt løsning for helikoptre, med minst ni helikoptre dedikert Hæren i nord og minst ni helikoptre dedikert spesialstyrkene, og komme tilbake til Stortinget med finansiering for 2018 og videre finansieringsplan i revidert nasjonalbudsjett. Stortinget ber regjeringen vurdere innkjøp av brukte helikoptre dersom det er nødvendig for å sikre tilstrekkelig støtte til Hæren eller spesialstyrkene.»

«Stortinget ber regjeringen videreføre 339-skvadronen og 139 Luftving lokalisert på Bardufoss.»

Komiteens medlemmer fra Venstre og Kristelig Folkeparti mener primært at Bardufoss må opprettholdes som hovedhelikopterbase, inkludert 339-skvadronen, hvor detachementet på Rygge videreføres. Disse medlemmer mener det er avgjørende at en løsning opprettholder denne hovedbaserollen for Bardufoss på en måte som ivaretar hærens operative behov, herunder behovet for medisinsk evakuering.

Heimevernet

Komiteen vil gjennomføre en kvalitetsreform for Heimevernet med økte midler til utstyr og trening.

Komiteen fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjennomføre en kvalitetsreform for Heimevernet med økte midler til utstyr og trening.»

Komiteen har merket seg at det innenfor forsvarssjefens fullmakter arbeides med å kunne videreføre evnen til å ivareta enkelte oppdrag knyttet til objektsikring som Sjøheimevernet tidligere utførte.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Kristelig Folkeparti, ber regjeringen sikre at Heimevernet har 40 000 soldater inkludert områdestruktur og innsatsstyrker. Det foretas en ny politisk vurdering etter at regjeringen har innhentet en helhetlig faglig vurdering av Heimevernets behov for bemanning, trening og utstyr for å løse sine oppgaver samt hvordan sikring og vakthold av objekter i kystsonen best kan ivaretas etter nedleggelsen av Sjøheimevernet.

Flertallet fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at Heimevernet har 40 000 soldater inkludert områdestruktur og inn-

satsstyrker. Det foretas en ny politisk vurdering etter at regjeringen har innhentet en helhetlig faglig vurdering av Heimevernets behov for bemanning, trening og utstyr for å løse sine oppgaver samt hvordan sikring og vakthold av objekter i kystsonen best kan ivaretas etter nedleggelsen av Sjøheimevernet.»

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at utviklingen av Heimevernet ble grundig vurdert under utarbeidelsen av forsvarssjefens fagmilitære råd og langtidsplanen og igjen er grundig vurdert i landmaktutredningen. I denne utredningen er flere konseptuelle alternativer vurdert. De fagmilitære vurderingene konkluderer med at det ikke bør gjøres vesentlige endringer i Heimevernets struktur sammenliknet med det som er vedtatt i langtidsplanen. Disse medlemmer registrerer derimot behovet for å styrke HV-17 i Finnmark ytterligere. Det anbefales derfor i proposisjonen flere tiltak som vil øke Heimevernets operative evne i nord.

Disse medlemmer mener at Heimevernet har potensial til å utføre mer kompliserte og krevende oppdrag dersom det tilføres økte kapasiteter og gis mer trening. Spesielt gjelder dette for innsatsstyrkene. Heimevernet i Finnmark prioriteres i så måte. De gis nye oppdrag og styrkes med økt trening, bærbart luftvern og kjøretøyer som gir økt mobilitet. Utviklingen av Heimevernet i Finnmark gjør at de kan operere tettere med Hærens avdelinger, og bidrar til å etablere et samvirkesystem. Disse medlemmer viser til at det i de nordligste heimevernsdistriktene er enkelte utfordringer med tilstrekkelig tilgang på lokalt personell for å løse oppdragene. For å sikre tilstrekkelig tilgang på heimevernsstyrker i Finnmark ønsker disse medlemmer en ordning med øremerkede heimevernsområder og innsatsstyrker i andre deler av landet som er trent og utrustet for å forsterke operasjoner i Finnmark. Disse avdelingene skal trene jevnlig i innsatsområdet og ha materiell lagret der. Tiltaket øker Heimevernets kapasitet i Finnmark.

Disse medlemmer viser til at budsjettforslaget innebærer at Heimevernet styrkes gjennom en rekke materiellprosjekter. Materiellprosjektene vil gi Heimevernet økt operativ evne, blant annet gjennom økt mobilitet og beskyttelse for Heimevernets personell. Materiellet som anskaffes med leveranser til Heimevernet i 2018, er upansrede feltvogner og tilhengere samt målmateriell til skyte- og øvingsfelt i Heimevernet med en utbetaling i 2018 på 24 mill. kroner. I tillegg anskaffes materiell for utrusning på enkeltmanns-, lags- og troppsnivå til Heimevernet på lik linje med øvrige forsvarsgrener. Materiell på enkeltmanns-, lags- og troppsnivå knytter seg blant annet til bekledning og beskyttelse, mørkeutrustning, vernemasker, ski, truger og pulker.

Sistnevnte materiellinvesteringer i Heimevernet og i øvrige forsvarsgrener i 2018 utgjør 112 mill. kroner.

Medlemen i komiteen frå Senterpartiet viser til mellom anna Noregs offisersforbund, som understrekar at det siste årets fokus på objektsikring og heimevernsstudie talar for ein struktur ut over det som er vedteke i langtidsplanen. Denne medlemen støttar Noregs offisersforbund, som i sitt høyringssvar til Prop. 2 S (2017–2018) slår fast at

«Heimevernet burde bevaras på minimum dagens nivå, 45000 kvinner og menn, inkl sjøgående element (SHV)».

Denne medlemen viser til at Landsrådet for Heimevernet i sitt høyringssvar til Prop. 2 S (2017–2018) skriv:

«Forsvarssjefen har etter det vi forstår, lagt til grunn for sin anbefaling om HVs dimensjonering at HV kun skal sikre objekter som er viktige for Forsvaret.»

Denne medlemen meiner til liks med Landsrådet for Heimevernet at også vitale samfunnsfunksjonar må ha tilfredsstillande sikring.

Denne medlemen viser òg til forsvarskommunane i Troms sitt høyringssvar til Prop. 2 S (2017–2018), der dei slår fast at

«vi etterlyser vurdering og konsekvens av den allment erkjente hybride sikkerhetstrussel i Prop. S 1 og Prop. 151 S. Hybride anslag stiller samfunnet og Forsvaret overfor særskilte utfordringer, som bør gi føringer for sammensetting av landstrukturen generelt og HV-strukturen spesielt, så vel som behovet for større evne til rask luftmobil innsetting.»

Denne medlemen understrekar at me dei siste åra har sett fleire tilfelle av terroråtak og hybrid krigføring av ulike slag. Dette understrekar trongen for eit sterkare og større heimevern, ikkje eit mindre.

Komiteens medlemmer fra Venstre og Kristelig Folkeparti viser til sine alternative statsbudsjett, der partiene bevilget midler for å øke styrkevolumet på Heimevernet. Disse medlemmers primærstandpunkt er at Heimevernet gradvis gjenopp-trappes til 45 000 soldatar, hvorav 5 000 til innsatsstyrken. Disse medlemmer mener at Heimevernet er en viktig del av et balansert forsvar, og at Heimevernet i dagens uforutsigbare trusselbilde, preget av terrorisme og hybridkrigføring, er blitt en enda mer sentral del av norsk forsvarsevne. Disse medlemmer er derfor fornøyd med at flertallet har besluttet å øke antallet heimevernsoldater med 2 000 fra 38 000 til 40 000.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet ikke sluttet seg til forliket i langtidsplanen for Forsvaret, hvor flertallet, bestående av

Arbeiderpartiet, Høyre og Fremskrittspartiet, besluttet å legge måltallet på Heimevernet til 38 000. Dette medlem mener det er et for lavt antall heimevernsoldater til å ivareta Heimevernets mandat. Dette medlem mener at Heimevernet er en viktig del av et balansert forsvar, og at Heimevernet i dagens uforutsigbare trusselbilde, preget av terrorisme og hybridkrigføring, er blitt en enda mer sentral del av norsk forsvarsevne.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener at det er behov for å styrke kvaliteten på Heimevernet ut over proposisjonens forholdsvis begrensede omtale av Heimevernet og budsjettprioriteringene slik de framgår av Prop. 1 S (2017–2018).

Medlemen i komiteen frå Senterpartiet konstaterer at regjeringa i sin plan reduserer Heimevernet med 7 000 soldatar, frå 45 000 til 38 000 soldatar. Sjøheimvernet vert etter regjeringa sin plan lagt ned 1. januar 2018. Denne medlemen viser til at Noreg ifølgje Styrk Heimevernet er det einaste europeiske landet som no svekkjer sitt heimevern. Denne medlemen viser til at sjef for Heimevernet i ein kronikk i Dagens Næringsliv onsdag 12. juli slo fast at Noreg treng fleire, ikkje færre, HV-soldatar:

«Hæren er etter den kalde krigens opphør redusert med over 90 prosent og HV tilsvarende med 50 prosent. Jeg mener at reduksjonene har gått for langt.»

Denne medlemen viser til at Senterpartiet ikkje vil svekkje og redusere, men derimot styrkje Heimevernet. På sikt vil Senterpartiet, i tråd med eige partiprogram, auke Heimevernet til 50 000 soldatar og vidareføre Sjøheimvernet. Denne medlemen understreker at det trengs ressursar til meir trening og øving i Heimevernet. Denne medlemen viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett for både 2017 og 2018 har føreslått å auke Heimevernet sitt budsjett med 300 mill. kroner, noko som ville sikra vesentleg fleire HV-soldatar og meir trening og øving i Heimevernet.

Denne medlemen er samd i at landmakta i Finnmark og dermed HV17 må styrkjast. Regjeringa føreslår at det skal skje gjennom at soldatar frå HV-distrikt i landet elles skal avgjevast til HV17 ved ei krise i Finnmark. Kombinert med forslaget om ein reduksjon i talet HV-soldatar vil det svekkje Heimevernet i Sør- og Midt-Noreg vesentleg. Denne medlemen støttar ikkje ei slik utvikling.

Denne medlemen peikar på at ein auke i talet på HV-soldatar kan gjerast på ein kostnadseffektiv måte ved at Forsvaret på ny opprettar ei eiga utdanning for Heimevernet. Det årlege inntaket av vernepliktige kan aukast ved at ein innfører seks månaders HV-utdan-

ning, om naudsynt ved hjelp av «geografisk utskrivning» som sikrar eit landsdekkande heimevern.

Denne medlemen føreslår med dette som bakgrunn at:

«Stortinget ber regjeringa syte for ein gradvis opptrappingsplan for Heimevernet, slik at Heimevernet på sikt aukast til 50 000 soldatar.»

«Stortinget ber regjeringa vidareføre Sjøheimevernet.»

Stridsvogn

Komiteen legger til grunn at landmakten skal ha en moderne stridsvognskapasitet.

Komiteen ber regjeringen legge frem en sak om lån eller leasing av stridsvogner tilgjengelige fra 2019 for å oppnå en raskest mulig oppgradering av brigadens stridsvognskapasitet.

Komiteen fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge til grunn at landmakten skal ha en moderne stridsvognskapasitet, og ber regjeringen legge frem en sak om lån eller leasing av stridsvogner tilgjengelige fra 2019 for å oppnå en raskest mulig oppgradering av brigadens stridsvognskapasitet.»

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at det i landmaktprosisjonen foreslås å gjennomføre anskaffelse av en ny, moderne stridsvognskapasitet tidligst i 2025 og å treffe tiltak for å videreføre dagens kapasitet frem til dette. Det er lagt opp til å stanse den planlagte oppgraderingen av LEO 2 A4 fordi den ikke vil gi en tilstrekkelig kapasitet.

Komiteens medlem fra Senterpartiet kan ikke slutte seg til regjeringens foreslåtte opplegg for to kritiske materiellanskaffelser til Hæren: moderne stridsvogner og nytt rørartilleri. Dette medlem mener det er behov for å framskynde anskaffelsen av disse to kapasitetene. For stridsvognene stanses på den ene siden det allerede vedtatte prosjektet for oppgradering av dagens stridsvogner; på den andre siden skyves samtidig anskaffelse av nye stridsvogner langt ut i tid til tidligst 2025. Levering av nytt rørartilleri er foreslått utsatt til perioden 2021–2024.

Denne medlemen viser til at Hæren, i regjeringa sitt forslag gjennom Prop. 2 S (2017–2018), ikkje får oppgraderte stridsvogner før tidlegast i 2025. Denne medlemen peikar på at ein ny generasjon stridsvogner mest truleg ikkje vil vere klar før om lag 2035. Ei rekke leiande generalar átvarar sterkt mot at Hæren blir ståande utan moderne stridsvognskapasitet. Denne

medlemen peikar på at regjeringa sjølv seinast i 2015 átvara mot at Hæren utan oppgraderte stridsvogner ville ha

«vesentlege veikskapar som kan verte nytta av ein motstandar».

Denne medlemen viser til at mellom anna Befalens fellesorganisasjon (BFO) sterkt átvarar mot å skyve investeringar i moderne stridsvognskapasitet ut i tid. BFO har mellom anna skrive at

«Hærens 80-talls Leopard 2 A4 stridsvogner er i dag blant de eldste i Europa, og er håpløst utdaterte i forhold til andre lands Leopard stridsvogner (som vi operer sammen med bl. annet i Litauen), og ikke minst i forhold til våre topp moderne CV-90 stormpanservogner. Våre gamle LEO 2 A4 kommuniserer dårlig med våre hel-digitaliserte CV-90 vogner. Forutsetningen for moderniseringen av CV-90, var at våre LEO 2 A4 stridsvogner skulle få samme moderniseringen, slik at de til sammen ville utgjøre en moderne og meget slagkraftig kapasitet for Hæren, og en viktig brikke i et nettverksbasert forsvar. Nå har Forsvarsdepartementet og Landmaktsutredningen utsatt nyinnkjøp, eller modernisering av våre stridsvogner til etter 2025.»

Denne medlemen viser til at Noreg har investert om lag 10 mrd. kroner i kjøp og oppgradering av kampvogna CV-90. Då Stortinget vedtok denne store investeringa, var det heile tida planen at Hæren også skulle sikrast moderne stridsvognskapasitet, slik at kampvognene og stridsvognene kunne kommunisere med kvarandre på ein fulldigitalisert og effektiv måte. Denne medlemen viser til at forsvarssjefen i sitt fagmilitære råd tilrådde å oppgradere Hærens stridsvogner, samstundes som han átvara mot at for trange økonomiske rammer nettopp ville føre til at oppgraderingar av Hærens stridsvogner vart stansa.

Denne medlemen slår fast at stridsvogner er hovudkampsystemet i den mekaniserte brigaden, og at Hæren må sikrast denne kapasiteten vesentleg tidlegare enn det regjeringa legg opp til.

Denne medlemen vil på dette grunnlaget fremje følgjande forslag:

«Stortinget ber regjeringa skaffe eit tilstrekkeleg tal moderne og digitaliserte stridsvogner med sikte på å innfri Noreg sine plikter overfor NATO om ein moderne mekanisert brigade innan 2024. Stortinget ber regjeringa tilrå økonomisk ramme så snart som mogleg med endeleg stortingsgodkjenning seinast i 2019. Det bør søkjast løysingar i ei fleirnasjonal ramme, og eit mogleg strategisk samarbeid bør også inkludere norsk involvering i utviklinga av neste generasjon stridsvogner. Inntil kjøpet av moderne og digitaliserte stridsvogner er sluttført, ber Stortinget regjeringa om å låne eller lease midlertidig moderne stridsvognskapasitet til Hæren.»

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett, der det ble foreslått en økt bevilgning til Hæren for å kunne lease stridsvogner, for slik å oppgradere Hærens stridsvognekapasitet. Dette medlem er fornøyd med at flertallet har blitt enige om å åpne for at Hæren kan lease eller låne stridsvogner allerede i 2019.

Skjold / 2. bataljon

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, ber regjeringen komme tilbake med en kostnadsoversikt for å beholde 2. bataljon oppsatt med minimum én stridsgruppe med ett til to kompanier med støtteelementer på Skjold. Før endelig beslutning om endret sammensetning i 2. bataljon skal kostnadsoversikten foreligge. Flertallet ber videre regjeringen komme tilbake til Stortinget med en helhetlig vurdering av hvilken innvirkning det vil ha på rekruttering og operativ evne til Brigade Nord å oppsette minimum én stridsgruppe, med ett til to kompanier med støtteelementer, på Skjold.

Flertallet fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen innen 1. kvartal 2018 komme tilbake med en kostnadsoversikt for å beholde 2. bataljon oppsatt med minimum én stridsgruppe med ett til to kompanier med støtteelementer på Skjold. Før endelig beslutning om endret sammensetning i 2. bataljon skal kostnadsoversikten foreligge.»

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en helhetlig vurdering av hvilken innvirkning det vil ha på rekruttering og operativ evne til Brigade Nord å oppsette minimum én stridsgruppe, med ett til to kompanier med støtteelementer, på Skjold.»

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at det i landmaktproposisjonen foreslås å omgjøre 2. bataljon på Skjold fra en infanteribataljon til en mekanisert bataljon basert på mobiliseringsdisponert personell. Dette vil ifølge disse medlemmer styrke brigaden og gi den økt operativ fleksibilitet. Disse medlemmer viser til at i det daglige vil bataljonen være bemannet med nøkkelpersonell, med ansvar for å forvalte avdelingens materiell og mobiliseringspersonell samt å planlegge repetisjonsøvelser. Videre viser disse medlemmer til at tilstedeværelsen på Skjold vil opprettholdes ved at det også gjennomføres grunnleggende soldatutdanning i regi av Hærens våpenskole. Personellet i utdanningsvirksomheten vil være mobiliseringsdisponert i den operative strukturen, og vil drive trening og øving i 2. bataljon i de periodene det ikke gjennomføres grunnleggende soldatutdanning.

Disse medlemmer er av den oppfatning at det er viktig å gjennomføre den store omleggingen av rekrutt- og fagutdanning i Hæren, noe som vil gi oss økt beredskap og tilgjengelighet på operative hæravdelinger, spesielt i Nord-Norge. Disse medlemmer stiller seg tvilende til om det er mulig å trekke utdanningen ut av de operative avdelingene uten å benytte store deler av bygningssmassen på Skjold til rekruttskole.

Disse medlemmer viser til at dagens ordning med grunnleggende utdanning i brigadens operative avdelinger er tilpasset en annen sikkerhetspolitisk situasjon med andre krav til reaksjonsevne. Dagens ordning med grunnleggende utdanning i de operative avdelingene innebærer at avdelingene ikke er operativt tilgjengelige store deler av året. Disse medlemmer registrerer at i de delene av året hvor soldatene har for lavt utdanningsnivå, må vernepliktig reservepersonell kalles inn for å erstatte disse mannskapene når det oppstår et behov. Videre er det slik at brigaden ikke er fullt oppsatt i dag. Reserver må derfor også kalles inn for å fylle de delene som ikke er satt opp i fred. Samlet mener disse medlemmer at 2. bataljon i dag, samt øvrige deler av brigaden, ikke har den operative bemanningen og tilgjengeligheten gjennom hele året som de faglige vurderinger mener er nødvendig.

Disse medlemmer mener det er riktig å gjennomføre en rekke grep for å øke reaksjonsevnen og sikre at brigaden har høy operativ tilgjengelighet hele året.

Disse medlemmer viser til at grunnleggende soldat- og fagutdanning tas ut av brigaden og gjennomføres i egne utdanningsavdelinger. Det innføres 16 måneders verneplikt for kompetansekrevene stillinger som øker kvaliteten på soldatene etter endt førstegangstjeneste. Alt reservepersonell i bataljonene gjennomfører jevnlig repetisjonsøvelser, og det etableres et system som gjør at de kan kalles inn til tjeneste i løpet av få dager. Disse medlemmer mener dette er et helt nødvendig grep som samlet bidrar til at 2. bataljon og resten av brigaden har vesentlig høyere operativ tilgjengelighet hele året.

Komiteens medlemmer fra Venstre og Kristelig Folkeparti viser til at de primært er opptatt av at 2. bataljon på Skjold fortsatt skal ha en tilstedeværelse av vernepliktige. Disse medlemmer er derfor fornøyd med at flertallet ber regjeringen levere en kostnadsoversikt rundt å beholde en stridsgruppe med ett til to kompanier vernepliktige på Skjold.

Medlemmen i komiteen frå Senterpartiet viser til at regjeringa har hatt om lag to år på seg til å gjennomgå kapasiteten på den eksisterande eie-domsmassen på Skjold. At regjeringa etter å fyrst ha lagt fram ein langtidsplan for Forsvaret, for så å leggje fram ein eigen proposisjon om landmakta, framleis ikkje maktar å leggje fram eit oversyn over sengekapasiteten

og eidegdomsmassen på Skjold, er mildt sagt oppsiktsvekkende.

Denne medlemmen viser til at proposisjonen legg til grunn at dagens 2. bataljon skal endrast frå lett infanteribataljon til mekanisert bataljon, og at dette skal skje innan 2021. Denne medlemmen noterer seg også innspela om viktigheita av å halde tilstrekkeleg volum på vernepliktsmassa i brigaden og dei fordelar ein lett infanteribataljon gir, inklusive produksjon til Heimevernet sin struktur. Sett i høve til tidshorizonten på tiltaket meiner denne medlemmen det er naturleg at spørsmålet om omvæpning bør vurderast grundig fram mot neste langtidsplan, inklusive ei vurdering av om ei omvæpning krev auka tal stridsvogner og pansra personellkøyretøy (CV 90) ut over dagens beholdning, samt trong for auka driftsrammer ved omvæpning.

Dette medlem kan ikke se at forslaget om å redusere oppsettingsgraden for 2. bataljon på Skjold til kun å være basert på mobiliseringsdisponert personell er i tråd med de sikkerhetspolitiske føringene om kortere varslingsstider og behovet for økt beredskap og kortere klartider. Dette medlem er av den oppfatning at 2. bataljon må videreføres med høy oppsettingsgrad.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til forslaget om å omvæpne 2. bataljon fra en infanteribataljon til en mekanisert bataljon og viser videre til Prop. 73 S (2011–2012) og Innst. 388 S (2011–2012), hvor det ble vedtatt at 2. bataljon på Skjold skal være en lett infanteribataljon. Dette medlem viser til at en infanteribataljon vil kunne forflytte seg raskt og bidra til fleksibilitet og mangfold i strukturen. Dette medlem mener 2. bataljon bør beholdes som en infanteribataljon, oppsatt med minimum ett stående kompani med støtteelement på Skjold, og fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen beholde 2. bataljon som infanteribataljon, oppsatt med minimum ett stående kompani med støtteelement på Skjold.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:
Forslag 1

Stortinget ber regjeringen sikre en fremtidig delt løsning for helikoptre, med minst ni helikoptre dedikert Hæren i nord og minst ni helikoptre dedikert spesialstyrkene, og komme tilbake til Stortinget med finansiering for 2018 og videre finansieringsplan i revidert nasjonalbudsjett. Stortinget ber regjeringen vurdere innkjøp av brukte helikoptre dersom det er nødvendig for å sikre tilstrekkelig støtte til Hæren eller spesialstyrkene.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen videreføre 339-skvadronen og 139 Luftving lokalisert på Bardufoss.

Forslag fra Senterpartiet:

Forslag 3

Stortinget ber regjeringa syte for ein gradvis opptrappingsplan for Heimevernet slik at Heimevernet på sikt aukast til 50 000 soldatar.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringa vidareføre Sjøheimervernet.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringa skaffe eit tilstrekkeleg tal moderne og digitaliserte stridsvogner med sikte på å innfri Noreg sine plikter overfor NATO om ein moderne mekanisert brigade innan 2024. Stortinget ber regjeringa tilrå økonomisk ramme så snart som mogleg med endeleg stortingsgodkjenning seinast i 2019. Det bør søkjast løysingar i ei fleirnasjonal ramme, og eit mogleg strategisk samarbeid bør også inkludere norsk involvering i utviklinga av neste generasjon stridsvogner. Inntil kjøpet av moderne og digitaliserte stridsvogner er sluttført, ber Stortinget regjeringa om å låne eller lease midlertidig moderne stridsvognkapasitet til Hæren.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen beholde 2. bataljon som infanteribataljon, oppsatt med minimum ett stående kompani med støtteelement på Skjold.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding I, V og VII fremmes av en samlet komité.

Komiteens tilråding II, III, IV, VIII og IX fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti.

Komiteens tilråding VI og X fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og råder Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

I

Stortinget ber regjeringen om i revidert nasjonalbudsjett 2018 å legge fram en oppdatert investerings- og kostnadsplan for langtidsplanperioden, både for perioden 2017 til og med 2020 og for hele langtidsplanperioden fram til og med 2034.

II

Stortinget ber regjeringen legge til grunn en delt løsning mellom Bardufoss og Rygge. Bardufoss flystasjon videreutvikles som base med egen ledelse, budsjett- og resultatansvar.

III

Stortinget ber regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett våren 2018 legge frem en plan som sikrer dedikert helikopterstøtte til Hæren, herunder muligheten for alternativ supplerende kapasitet, samt sikrer økt helikopterkapasitet for spesialstyrkene.

IV

Stortinget ber regjeringen sørge for en hensiktsmessig organisering av helikoptrene som ivaretar lokal ledelse og forvaltning av disse.

V

Stortinget ber regjeringen gjennomføre en kvalitetsreform for Heimevernet med økte midler til utstyr og trening.

VI

Stortinget ber regjeringen sikre at Heimevernet har 40 000 soldater inkludert områdestruktur og innsatsstyrker. Det foretas en ny politisk vurdering etter at regjeringen har innhentet en helhetlig faglig vur-

dering av Heimevernets behov for bemanning, trening og utstyr for å løse sine oppgaver samt hvordan sikring og vakthold av objekter i kystsonen best kan ivaretas etter nedleggelsen av Sjøheimevernet.

VII

Stortinget ber regjeringen legge til grunn at landmakten skal ha en moderne stridsvognskapasitet, og ber regjeringen legge frem en sak om lån eller leasing av stridsvogner tilgjengelige fra 2019 for å oppnå en raskest mulig oppgradering av brigadens stridsvognskapasitet.

VIII

Stortinget ber regjeringen innen 1. kvartal 2018 komme tilbake med en kostnadsoversikt for å beholde 2. bataljon oppsatt med minimum én stridsgruppe med ett til to kompanier med støtteelementer på Skjold. Før endelig beslutning om endret sammensetning i 2. bataljon skal kostnadsoversikten foreligge.

IX

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en helhetlig vurdering av hvilken innvirkning det vil ha på rekruttering og operativ evne til Brigade Nord å oppsette minimum én stridsgruppe, med ett til to kompanier med støtteelementer, på Skjold.

X

Stortinget ber regjeringen sørge for at Hærens og Heimevernets styrkestruktur blir som følger:

Hæren	Heimevernet
Nasjonalt landoperasjonssenter	Territorielt operasjonssenter
– Brigadekommando	– 11 distriktsstaber
– Telemark bataljon	– 3 000 i innsatsstrukturen
– Panserbataljon	– 37 000 i områdestrukturen
– 2. bataljon	
– Etterretningsbataljon	
– Sambandsbataljon	
– Artilleribataljon	
– Ingeniørbataljon	
– Stridstrenbataljon	
– Sanitetsbataljon	
– MP-kompani	
– Finnmark landforsvar	
– Kavaleribataljon	
– Grensevakten	
– HM Kongens Garde	
– Logistikkbase, land	

Oslo, i utenriks- og forsvarskomiteen, den 29. november 2017

Anniken Huitfeldt

leder og ordfører

